

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
DİYANET AKADEMİSİ
Eğitim Programları ve Koordinasyon Daire Başkanlığı

HÜSN-İ TİLAVET
HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI

Ankara
2024

Bu eğitim programının hizmet içi eğitim kurslarında uygulanması 20.03.2024 tarihli ve E-88331529-774.01.02-4896137 sayılı onay ile uygun görülmüştür.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	3
GİRİŞ.....	4
I. PROGRAMIN GENEL AMACI.....	5
II. PROGRAMIN GENEL KAZANIMLARI.....	5
III. PROGRAMIN UYGULAMA ESASLARI.....	5
IV. DERSLER VE KREDİLER TABLOSU.....	8
V. DERSLER, KONULAR VE AÇIKLAMALAR.....	9
A. KUR'ÂN-I KERÎM.....	9
1. KUR'ÂN-I KERÎM VE KIRAAT BİLGİSİ.....	9
2. TALİM VE TECVÎD UYGULAMALARI.....	10
3. TALİM ÜZERE YÜZÜNE OKUMA.....	13
4. TALİM ÜZERE EZBERE OKUMA.....	14
5. TEMSİLİ OKUMA.....	15
6. DİNÎ MÛSİKİ.....	18
B. KUR'ÂN-I KERÎM MEÂLİ.....	24
C. İLMİHAL.....	25
D. HİTABET.....	27

GİRİŞ

Hız. Peygamber'in (s.a.s) Kur'an-ı Kerim'i ashabına ağır ağır okuması, tertil üzere ve güzel sesle okuyanları övmesi kıraat eğitim ve öğretiminin temelini oluşturmaktadır. Bunun için Müslümanlar Asr-ı Saadetten beri Kur'an-ı Kerim'i doğru ve güzel okumayı önemsemiş ve bununla ilgili eğitimi hiçbir zaman ihmal etmemişler, hem ibadetlerinde, hem de müstakil olarak kıraat ettiklerinde Kur'an-ı Kerim'i usûlüne uygun olarak okumaya özen göstermişlerdir.

Zaman içerisinde Kur'an-ı Kerim'in güzel bir şekilde öğrenilmesi, okunması ve öğretilmesi ile ilgili eğitim müesseseleri kurulmuştur. Kur'an-ı Kerim'in okunuş tarzında ise Âsım kıraati Hafs rivayetini esas almışlardır. Yüzyıllardır bu topraklarda Kur'an-ı Kerim Âsım kıraati Hafs rivayeti üzerine okunmuş ve öğretilmiştir.

Topluma din hizmeti sunma noktasında Kur'an kursu öğreticileri, imam-hatipler ve müezzin-kayyımlar ön plâna çıkmakta ve çoğunluğu oluşturmaktadır. Bu bakımdan söz konusu personelin Kur'an-ı Kerim'i güzel ve usûlüne uygun okuma konusunda yeterli donanıma sahip olmaları gerekmektedir. Bu konuda karşılaşılan olumsuzlukları ortadan kaldırmak amacıyla, Başkanlığımızca Kur'an-ı Kerim'i talim ve tecvid üzere okumaya yönelik eğitim programları hazırlanmıştır. Bu programlardan biri de 2005 yılından beri uygulamaya konulan Tashih-i Huruf Hizmet İçi Eğitim Programıdır. Yaklaşık 10 bin personelin mezun olduğu programla camilerimizde görev yapan imam-hatiplerin Kur'an-ı Kerim kıraatindeki eksikliklerinin giderilmesi ve kıraat ilminin öngördüğü esaslara uygun ses ve mûsiki eğitimi olarak Başkanlığımızı yurt içi ve yurt dışında temsil etmeleri açısından önemli kazanımlar elde edilmiştir.

Başkanlığımız 2021-2022 eğitim döneminden itibaren personelin Kur'an tilaveti alanında yeterliklerinin geliştirilmesi ve cami hizmetlerinin etkin bir şekilde sürdürülmesi amacıyla kıraat alanında program çeşitliliği sağlayarak yeniden bir yapılanmaya gitmiştir. Bu bağlamda temelini kıraat eğitiminin oluşturduğu üç aydan 36 aya kadar süren ve mahallinde başlayıp dini yüksek ihtisas/eğitim merkezlerinde devam eden yeni hizmet içi eğitim programları geliştirilmiştir. Bu programlardan biri de Hüsn-i Tilavet Hizmet İçi Eğitim Programı'dır.

Programla, Tashih-i Huruf Hizmet İçi Eğitim Programının tüm kazanımlarına ek olarak personelimizin Kur'an tilâvetinde tecvid, mânâ ve mûsiki dengesini sağlayarak temsili okuma becerilerinin geliştirilmesi, aşr-ı şerif seçiminden icrasına kadar ki tüm süreçlerde yapması gereken hususlarla ilgili bilgi ve beceri kazanımları hedeflenmektedir.

Hüsn-i Tilavet Hizmet İçi Eğitim Programı personelimizin dinî mûsiki altyapısını güçlendirerek Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma becerilerini geliştirmek ve desteklemek, sesi doğru kullanma, Kur'an'ı usûlüne uygun ve güzel bir tavırla okuma, ezan, kamet gibi cami mûsikisi formlarını hakkıyla yerine getirmek amacıyla geliştirilmiştir.

I. PROGRAMIN GENEL AMACI

Hüsn-i Tilavet Hizmet İçi Eğitim Programı ile öğrenme-öğretme konusundaki modern yaklaşımlara, teknolojidaki ilerlemelere ve mûsiki ilminin verilerine dayanarak Diyanet İşleri Başkanlığı'nda görev yapan din görevlilerinin, Kıraat-i Âsım Rivayet-i Hafs üzere Kur'ân okuyuş tarzı ile ilgili bilgi ve becerilerinin geliştirilerek Kur'ân tilâvetinde tecvîd, mânâ ve mûsiki dengesini sağlayarak Kur'an-ı Kerim'i temsili okuyabilen nitelikli personelinin yetiştirilmesi ve bunlar aracılığıyla daha etkin bir din hizmetinin sunulması hedeflenmektedir.

II. PROGRAMIN GENEL KAZANIMLARI

Bu programda öngörülen öğrenmeleri başarıyla gerçekleştiren her kursiyer;

1. Kıraat ilmini tarihi gelişim seyri içinde ana hatlarıyla tanır.
2. Kıraatle ilgili temel kavramları bilir.
3. Âsım Kıraatinin temel niteliklerini kavrar.
4. Kur'an harflerini mahreçlerine ve sıfatlarına uygun olarak seslendirir.
5. Tecvîd kurallarını teorik olarak bilir ve uygular.
6. Kur'an'ın tamamını talim usûllerine ve tecvîd kurallarına göre okur.
7. Kur'an- Kerimden belirlenen sûreleri talim üzere ezbere okur.
8. Aşr-1 şerifleri temsili okuma usul ve esaslarına uygun olarak okur.
9. Merasimlere uygun aşr-1 şeriflerin seçimini yaparak uygular.
10. Farklı muhtevadaki aşr-1 şeriflerin anlamını ve okunacağı durumları bilir.
11. Tecvîd, mânâ ve mûsiki dengesini sağlayarak temsili okuma gerçekleştirir.
12. Kur'an- Kerim'e doğru meal verme ilkelerini bilir.
13. Ezberlediği sûrelerin ve aşr-1 şeriflerin mealini yapar.
14. Kur'an okumada temel makamları bilir ve uygular.
15. Cami mûsikisinde uygulanan makamları bilir ve uygular.
16. Dini mûsiki formlarını genel özelliklerine göre uygular.
17. Ritim duygusunu geliştirir.
18. Cami mûsikisinin icrasında sesini doğru kullanma becerisi kazanır.
19. İlmihal bilgilerini geliştirir.
20. Cami içi ve cami dışı hitabet becerilerini geliştirir.

III. PROGRAMIN UYGULAMA ESASLARI

1. Program haftada 30 saat olarak uygulanacaktır.
2. Programın uygulanmasında dersler ve krediler tablosu esas alınacaktır.
3. Kursun başında 8 saat Kıraat ilmi ve Âsım Kıraati hakkında teorik bilgiler verilecektir.

4. Programda yer alan tecvîd kuralları, yüzüne/ezbere okunacak sûre ve duaların uygulamaları esnasında teorik bilgilere atıflar yapılmak suretiyle öğretilecektir.
5. Programın haftalık kredi dağılımı 19 saat Kur'ân-ı Kerîm, 6 saat Dinî Mûsiki, 2 saat Kur'ân-ı Kerim Meâli, 1 saat İlmihal, 2 saat Hitabet şeklinde planlanacaktır.
6. Temsili Okuma dersine kursiyerler dini musiki alanında temel düzeyde bilgi ve beceriler elde ettikten sonra başlanacaktır.
7. Dini Musiki dersinde yer alan "Nota Bilgisi" konusunun kursiyerlerin deneyim kazanması açısından kurs süresince işlenmesi sağlanacaktır.
8. Dini Musiki dersinde öğrenilen makamların uygulaması, Temsili Tilavet dersindeki aşr-ı şerif tilaveti üzerinden yapılacaktır.
9. Temsili okuma dersinde meşhur karilerin örnek okuyuşları görsel/işitsel uygulamalar üzerinden kursiyerlere izletilecek, mümkünse sınıfa uygulama için bu kariler davet edilecektir.
10. Konuların haftalık ders programına yansıtılması, konulara ayrılacak süreler ve işleniş sırası; kursiyer düzeyine, eğitim ortamına ve diğer etkenlere göre belirlenecektir.
11. Kursiyerlerin belirlenen hedef ve kazanımlara ulaşma düzeylerinin kendilerine fark ettirilebilmesi ve gelişim düzeylerinin tespit edilebilmesi amacıyla kurs başında imkânlar ölçüsünde kursiyerlerin hazırbulunuşlukları kayıt altına alınacaktır.
12. Kurs süresince kursiyerlere dinî mûsikî alanında yetkin sanatkârların okuyuşları dinletilecektir.
13. Mûsiki dinletilerinde programda yer verilen makama bağlı kalınacaktır.
14. Kursiyerlerin okuyuşları kaydedilerek kendilerine dinletilecektir.
15. Kursiyerlere, İstanbul tavrı okuma becerisi kazandırılacaktır.
16. Kursiyerlerin kişisel ses aralıklarının farkında olmaları sağlanacaktır.
17. Kursiyerlerin öğrenme biçimleri ve hızlarının farklı olabileceği dikkate alınacaktır.
18. Kursiyerlerin gelişim düzeylerine ve öğrenme biçimlerine uygun, çeşitli bireysel ve işbirliğine dayalı öğrenme ortamları sağlayan materyal ve yöntemler kullanılacaktır.
19. Kursiyerlerin dil yeterlik düzeyleri, özel becerilere sahip olma veya öğrenme zorluğu bulunma gibi durumlarını dikkate alan materyaller kullanılacaktır. Bu kapsamda kursiyerlerin öğrenme etkinliklerine mümkün olduğu kadar çok katılması teşvik edilerek desteklenecektir.
20. Kursiyerlerin öğrenmelerini desteklemek için uygun kaynaklar, araç-gereç ve teknoloji kullanılacaktır.
21. Öğrenme-öğretme yöntem ve tekniklerinin bütün kursiyerlerin ihtiyaç ve becerilerine uygun olduğundan emin olunacaktır.

- 22.** Kursiyerlerin gelişim düzeyine uygun, ilgi ve deneyimlerini gözeten, öğrendiklerini uygulayabilmelerine imkân veren değerlendirme materyalleri geliştirilerek kullanılacaktır.
- 23.** Her bir kursiyer hakkında tutulan günlük değerlendirmeler, her ay sonu toplu olarak gözden geçirilecek, seviyesi yeterli olmayan kursiyerler hakkında gerekli önlem ve kararlar alınacaktır.

IV. DERSLER VE KREDİLER TABLOSU

S. N.	DERSİN ADI	SAATİ		
1.	Kur'ân-ı Kerîm	Kur'ân-ı Kerîm ve Kıraat Bilgisi	8 Saat	456
		Talim ve Tecvîd Uygulamaları	72 Saat	
		Talim Üzere Yüzüne Okuma	192 Saat	
		Talim Üzere Ezbere Okuma	100 Saat	
		Temsili Okuma	84 Saat	
2.	Dinî Mûsiki	144		
3.	Kur'ân-ı Kerîm Meâli	48		
4.	İlmihal	24		
5.	Hitabet	48		
TOPLAM		720		

V. DERSLER, KONULAR VE AÇIKLAMALAR

A. KUR'ÂN-I KERÎM

1. KUR'ÂN-I KERÎM VE KIRAAT BİLGİSİ

KREDİ	KONULAR	AÇIKLAMALAR
8	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Kıraatle İlgili Tarihi Bilgiler ✓ Kıraatle İlgili Temel Kavramlar (Kıraat, Rivayet, Tarik vb.) ✓ Mushafın Yazısında Birliğe Gidilmesi (Hz. Osman Nüshaları) ✓ Mushafın İmlasındaki Gelişmeler (Hareke, Nokta vd.) ✓ Kıraat İmamları Dönemine Kadar Kur'ân Öğretimi ✓ Dördüncü Asrın İlk Çeyreğine Kadar Kıraatlerin Durumu ✓ Yedi Kıraat ve İmamları ✓ Sahih Kıraatlerin 10'a Çıkarılması ❖ Değerleri Açısından Kıraatler ✓ Sahih Kıraatler ✓ Şâz Kıraatler ✓ Mevzu Kıraatler ❖ Kıraatte Tevatür ❖ Âsım Kıraati ✓ Âsım Kıraati'nin Ayırt Edici Özellikleri ✓ Hafs Rivayeti'nin Ayırt Edici Özellikleri	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kıraat ilmine giriş mahiyetinde, kıraatle ilgili temel terimler ile Âsım Kıraati Hafs rivayeti hakkında kursiyerlere özet olarak teorik bilgiler verilecektir. Böylece kursiyerlerin genel olarak "Kıraat Kavramı ve Âsım Kıraati" hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanacaktır. ✓ Hz. Peygamber'in Kur'ân tilâveti ile ilgili tavsiyeleri ve tilâvetiyle meşhur sahabilerin Kur'ân kıraati hakkındaki düşüncelerine yer verilecektir. ✓ Hz. Peygamber'in Kur'ân okuma usûlü, Kur'ân'ın yazılması ve okunması ile ilgili süreç örneklerle anlatılacaktır.

2. TALİM VE TECVÎD UYGULAMALARI

KREDİ	KONULAR	AÇIKLAMALAR
72	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Tecvîd ✓ Tecvîd'in Tanımı, Konusu, Amacı ✓ Harflerin Seslendirilmesi ✓ Harflerin Mahreçleri ✓ Harflerin Sıfatları ✓ Medler<ul style="list-style-type: none"> ▪ Med Harfleri ▪ Aslî Med (Tabii Med) ▪ Fer-i Medler • Medd-i Muttasıl • Medd-i Munfasıl • Medd-i Lâzım • Medd-i Ârız • Medd-i Lîn ✓ İdgâmlar	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Talim ve Tecvîd Uygulamaları dersi işlenirken konular Talim Üzere Yüzüne Okuma ve Talim Üzere Ezbere Okuma derslerinin içeriği ile ilişkilendirilecektir. ✓ Konuların anlatımında salt teorik anlatımlardan kaçınılacaktır. ✓ Harflerin isimlerinin doğru öğretilmesi hususunda çaba gösterilecek, telaffuzunda zorlanılan harflerin mahreçleri ve ayırt edici sıfatları üzerinde durulacaktır. Bütün sıfatları öğrenmekle birlikte, her harfin belirgin ve baskın sıfatları ifade edilerek hurûfu'l-hecâ yöntemiyle bu harflerin sakin, harekeli, şeddeli, med ve kasr halleri örneklerle işlenerek farklılıkları vurgulanacaktır. Ayrıca tilâvet usûllerine işaret edilerek, medlerin mertebeleri üzerinde uygulamalı çalışmalar gerçekleştirilecek ve kursiyerlere konuyla ilgili ödevler verilecektir. Bu bölümde vakıf ve ibtidâ konusu üzerinde özellikle durulacak, vakıf ve ibtidâda yaygın olarak yapılan hatalar gösterilecek ve konuyla ilgili kursiyerlere ödevler verilecektir. ✓ Tecvîd kurallarının Kur'ân tilâvetinde sağladığı kolaylıklar ve kazandırdığı ahenk örneklerle işlenecektir. Bütün kâidelerin sıkça geçtiği örnek sayfalar Kur'ân'dan seçilerek okunacaktır. Değişik sûrelerden ayetler içerisindeki örnekler birleştirilerek fotokopi halinde çoğaltılacak ve uygulamalar yapılacaktır.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ İdğâm-1 Misleyn ▪ İdğâm-1 Mutecâniseyn ▪ İdğâm-1 Mutekâribeyn <p>✓ Tenvîn ve Sakin Nûnla İlgili Kurallar</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ İdğâm-1 Maalğunne ▪ İdğâm-1 Bilâğunne ▪ İhfâ ▪ İzhâr ▪ İklâb <p>✓ Râ Harfinin Okunuşu</p> <p>✓ Allah Lafzının Okunuşu (Lafzatullah)</p> <p>✓ Kalkale</p> <p>✓ Sakin Mîm İle İlgili Kurallar</p> <p>✓ İdğâm-1 Şemsiyye</p> <p>✓ İzhâr-1 Kameriyye</p> <p>✓ Zamîr</p> <p>✓ Sekte</p>	
---	--

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Âsım Kıraatî'nin Hafs Rivayetine Göre Kur'ân-ı Kerîm'de Bulunan Sekteler ▪ Hâ-i Sekte <p>✓ Vakıf ve İbtidâ</p> <p>✓ İstiâze ve Bismelenin Talimi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sûre Başında, İki Sûre Arasında ve Sûre İçinde İstiâze ve Bismelenin Hükümleri ▪ Tevbe Sûresinin Başındaki İstiâze ve Bismelenin Hükümleri <p>❖ Tilâvet Usûlleri</p> <p>✓ Tahkîk Usûlü ve Özellikleri</p> <p>✓ Tedvîr Usûlü ve Özellikleri</p> <p>✓ Hadr Usûlü ve Özellikleri</p>	
--	--

3. TALİM ÜZERE YÜZÜNE OKUMA

KREDİ	KONULAR	AÇIKLAMALAR
192	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Kur'ân-ı Kerîm'in 1-10. Cüzlerinin Tahkîk Usûlüyle Okunması ❖ Kur'ân-ı Kerîm'in 11-20. Cüzlerinin Tedvîr Usûlüyle Okunması ❖ Kur'ân-ı Kerîm'in 21-30. Cüzlerinin Hadr Usûlüyle Okunması	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kur'ân-ı Kerîm'in ilk on cüzü tahkîk usûlüyle, ikinci on cüzü tedvîr usûlüyle, son on cüzü ise hadr usûlüyle okunacaktır. ✓ Yüzüne okunacak yerler, harflerin doğru seslendirilmesi sağlanarak tecvîd üzere okutulacaktır. ✓ Kur'ân-ı Kerîm'i yüzüne okuma dersi programda yer aldığı şekliyle tamamlandıktan sonra okuyuş usûllerinin kursiyerlerde kalıcı hale gelmesi adına belirlenecek sûreler üzerinde tahkîk, tedvîr ve hadr okuyuş usûllerinde çalışmalar yapılacaktır.

4. TALİM ÜZERE EZBERE OKUMA

KREDİ	KONULAR	AÇIKLAMALAR
100	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Dualar ❖ Fatıha Sûresi ❖ Bakara Sûresi 1-5. Ayetler ❖ Ayete'l-Kürsî ❖ Haşr Sûresi'nin Son Dört Ayeti ❖ Bakara Sûresi'nin Son İki Ayeti ❖ Nebe'-Nâs Arası Sûreler ❖ Mülk Sûresi ❖ Yâsîn Sûresi ❖ Fetih Sûresi ❖ Hucurat Sûresi ❖ Rahman Sûresi	<p>✓ Ezbere okunacak sûreler, harflerin doğru seslendirilmesi sağlanarak tecvîd üzere okutulacaktır.</p> <p>✓ Ezber okunacak sûre üzerinde yüzüne okuma usûlüyle çalışmalar yapılacak, hatalı okuma ihtimali bulunan kelimeler işaretlenerek düzgün okunması sağlanacak ve alıştırmalar yapılacaktır.</p> <p>✓ Ezberlenecek bölüm, öğretici tarafından tahkik, tedvir ve hadr usûlleriyle ayrı ayrı tilâvet edilecek, kursiyerlerin kendi aralarında gruplara ayrılarak metin üzerinde birbirlerini dinlemeleri sağlanacaktır.</p>

5. TEMSİLİ OKUMA

KREDİ	KONULAR	AÇIKLAMALAR
84	<ul style="list-style-type: none"> ❖ TEMSİLİ OKUMA ✓ Tanımı, Mahiyeti ve Önemi ❖ TEMSİLİ OKUMA ÖNCESİ YAPILMASI GEREKEN HAZIRLIKLAR ✓ Aşr-1 Şerifin Tespiti ✓ Aşr-1 Şerifin Ezberlenmesi ✓ Telaffuzu Zor Kelimelerin Önceden Çalışılması ✓ Aşr-1 Şerife Uygun Makam Tespiti ve Uygulanması ✓ Aşr-1 Şerifin Meâlinin Bilinmesi ✓ Vakf ve İbtidâ Edilecek Yerlerin Tespiti ✓ Ses Vurgusu, Raf-1 Savt ve Hafd-1 Savt Yapılacak Yerlerin Tespiti ❖ TEMSİLİ OKUMA ESNASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR ✓ Tilâvete Uygun Sesle Başlanması ✓ Tecvîd Kaidelerine Riayet Edilmesi ✓ Okuyuş Tavrının Geliştirilmesi ✓ Tilavet Adabı ✓ Temsili Tilavet Kâideleri <ul style="list-style-type: none"> • Ses vurgusu • Raf-1 savt • Hafd-1 savt ❖ TEMSİLİ OKUMA UYGULAMALARI ✓ Bakara Sûresi 285-286. Ayetler (Amenerresûlu) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Temsili okuma dersine girecek eğitim görevlisi tarafından kursun başında konularına göre aşr-1 listesi kursiyerlerle paylaşılacak ve her konudan en az bir aşr-1 talim üzere ezberlenmiş, mealinin öğrenilmiş olması sağlanarak derste sadece aşr-1 şeriflerin temsili okuma ilkelerine göre tilaveti üzerinde durulacaktır. ✓ Belirlenen aşr-1'de kursiyerlerin her konudan bir aşr-1 şerifi temsili okuması yeterli olacaktır. ✓ Dersin başında o günkü konuyla ilgili eğitim görevlisi tarafından mutlaka örnek bir okuyuş icra edilecektir. ✓ Aşr-1 şerif tilâveti öncesinde aşr-1'nin tespit edilmesi, aşr-1'nin ezberlenmesi, aşr-1'nin meâlinin öğrenilmesi, telaffuzu zor kelimelerin önceden çalışılması, vakf ve ibtidâ edilecek yerlerin belirlenmesi, ses vurgusu, raf-1 savt ve hafd-1 savt yapılacak yerlerin tespit edilmesi gibi hususlar örnekler çerçevesinde işlenecektir. ✓ Kur'an tilâvetinde tecvîd, mânâ ve mûsikî dengesinin iyi sağlanarak, mûsikî nağmelerinin, tecvîd kaidelerini ve Kur'an'a has tilâvet tavrını bozmamasına dikkat edilmesi gerektiği vurgulanacaktır. ✓ Kur'an-ı Kerim'in mevlid, ilahi, kaside gibi dini mûsikî formlarından farklı, kendine has bir okunma tavrının olduğu vurgulanacaktır. ✓ Tilavet adabının hem okuyanı hem de tilaveti ilgilendiren iki yönünün olduğu belirtilecektir. Kur'an tilavetinde, ihlas ve samimiyetten ayrılmamak, mütevazı bir okuyuş benimsemek, özgün olmak/örnek alınan okuyucuyu birebir taklitten kaçınmak, gösterişten uzak durmak, ses ve nefes gösterisi yapmamak gibi ilkelere vurgu yapılacaktır. ✓ Nitelikli bir okuyuşta ses ve nefesi doğru kullanmanın önemi vurgulanacak, doğru nefes alma, nefesi tutma-bırakma çalışmaları yapılacaktır. Makamlar arası geçişlerin belli bir ahenkle gerçekleştirilmesi gibi hususlar vurgulanacaktır. ✓ Okuyucunun tilavet esnasında diyaframı düzgün bir şekilde kullanabilmesi amacıyla doğru oturuş usulleri ile ilgili bilgi ve beceri kazandırılacaktır.

- ✓ Haşr Sûresi, 22-24. Ayetler (Hüvallahüllezi)
- ✓ Düğün, Nişan ve Nikâh
Rûm 20-27, Furkân 71-77, Nûr 32-34.
- ✓ Cenaze, Vefat
Âl-i İmrân 185-189, Nisâ 78-81, Ankebût 56-63, Yâsîn 77-83, Câsiye 22-26.
- ✓ Hacı Uğurlama ve Karşılama
Bakara 197-202, Hac 26-33, Âl-i İmrân 96-101.
- ✓ Cami Açılışı
Tevbe 17-22, 105-110, Bakara 114-117.
- ✓ Mevlid Kandili
Ahzâb 40-48, Fetih 27-29, Tevbe 128-129, Kalem 1-4, Saff 6-9, Âl-i İmrân 144-148.
- ✓ Hafızlık ve Kıraat
Enfâl 1-4, Fâtır 27-32, Neml 89-93, Ankebût 41-45.
- ✓ Hicri Yılbaşı/Muharrem
Tevbe 26.
- ✓ Miraç Kandili
Bakara 284-286, İsrâ 1-10, Necm 1-25.
- ✓ Berat Kandili
Duhân 1-8.
- ✓ Kadir Gecesi
Duhân 1-8, Kadir Sûresi.
- ✓ Regaip Kandili
Âl-i İmrân 190-194, İbrahim 35-41, Mümin

- ✓ Cemiyet, merasim, toplantı, özel gün ve geceler vb. durumlara göre kursiyerlere aşr-ı şerif okuma becerisi kazandırılacaktır.
- ✓ Aşr okuma tavrı ile ilgili bilgiler verilerek örnek çalışmalar yapılacaktır.
- ✓ Dini Musiki dersinde öğrenilen makamların uygulaması aşr-ı şerifler üzerinde tatbik edilecektir.
- ✓ Aynı konuyla ilgili farklı sûrelerde yer alan ayetler arasındaki geçişlerle ilgili olarak temsili okuma örneklerine yer verilecektir. Bu tür uygulamalarda makamlar arası geçiş yapılması halinde makamların birbirine yakınlığı ve uygunluğu gözetilecektir.
- ✓ Temsili okuma yapılacak merasimin ve cemiyetin anlam ve özelliğine göre uygun makam seçimi yapılacaktır.
- ✓ Bu manada sevinç, neşe, vb. duyguların öne çıktığı merasimlerde uşşak, bayati vb. makamlar; hüzn, keder, üzüntü vb. durumların öne çıktığı merasimlerde saba, hüseyini, hicaz vb. makamlar ve türevleri; kahramanlık duygularının öne çıktığı asker uğurlama gibi merasimlerde rast, nikriz vb. makamlar; hafızlık merasimlerinde uşşak, hicaz gibi makamlar tercih edilebilir.
- ✓ Örneğin cenaze ya da şehit cenazesinde Bakara sûresi 153-157 ayetleri aşr olarak belirlendiğinde; 153 ve 154. ayetler pes bir sesle saba makamında okunur, 154. ayetin sonunda hüseyini makamla karar kılınır. 155. ve 156 ayetler hüseyini makamla okunur, 155. ayette ses yavaş yavaş orta yüksekliğe çıkarılır. Aşr şerifin kompozisyonu olarak bu ayet zaman kısmını oluşturur. 156. ayette ise meyan bölümüne geçilerek ses tize yükseltilir ve bu ayetin sonu saba makamıyla bağlanır. 157. ayet saba makamıyla karar kılınır.
- ✓ Temsili okuma yapılacak aşr-ı şeriflerin tilaveti esnasında zemin, zaman, meyan ve karar kompozisyonuna riayet edilerek örnek okuyuşlar icra edilecektir. İnci makamların tercih edildiği aşrılarda bu kompozisyon uygulanmaz.
- ✓ Mevli formunun icra edildiği merasimlerde bahirden önce okunacak aşr-ı şerifin kararı, bahirde uygulanacak makamla yapılacaktır.
- ✓ Tilavet esnasında dudakların tecvit usûl ve kaidelerine uygun hareket etmesini ifade eden dudak talimi ile ilgili esaslar, dudakların hareke ve sükûna göre aldığı durumlar uygulamalı olarak gösterilecektir.
- ✓ Harf, kelime ve cümle vurguları üzerinde çalışmalar yapılacak, tilavet esnasında sesin

<p>7-9.</p> <p>✓ Kurban Bayramı Enâm 79-82, 160-165, Hac 34-38.</p> <p>✓ Şehitlik Bakara 153-157, Âl-i İmrân 169-173, Tevbe 111-112.</p> <p>✓ Mevlidlerde Tevhîd Bahri Öncesi Bakara 148-152, Haşr Sûresi'nin Son Üç Ayeti, Âl-i İmrân 26-30, Bakara 255-256.</p> <p>✓ Mevlidlerde Dua Öncesi İbrahim 35-41, A'râf 54-58.</p> <p>✓ İşyeri Açılışı Saff 9-13, Bakara 148, Nisâ 29-30.</p>	<p>nerelerde yükseltip nerelerde düşürüleceği hakkında bilgi verilecek, sesin düşürülmesi gereken yerler özellikle belirtilecektir.</p> <p>✓ İnsanların hançere yapıları, konuştukları dilin fonetiği, ses vb. özellikleri çerçevesinde ortaya çıkan özelliklerin tilavete yansımaları ifade eden "tilavet tavrı" üzerinde durulacak, bu anlamda iki temel tavır olan İstanbul ve Mısır tavrına ve özelliklerine değinilecektir. Bu çerçevede, okuyucunun özgün tavrını geliştirirken kendi sesini tanımalarının, gırtlak yapısı ve ses aralıklarının farkında olmasının önemi belirtilecektir.</p> <p>✓ Kur'an okuyanın fiziki duruşu, yüz ifadesi, kılık-kıyafet, mikrofon kullanımı gibi hususlarla ilgili ilke ve esaslar uygulamalı olarak gösterilecektir. Bu alanda yapılan yaygın hatalar ve düzeltme yolları ile ilgili bilgi verilecektir.</p> <p>✓ Kur'an tilavetinin mevlit, kaside, ilâhi gibi icrâ tavırlarından farklı bir tavırla okunması, tecvit kurallarından taviz verilmemesi, harflerin mahreç ve sıfat değerlerinde aşırılık veya ihmalden uzak durulması gibi hususlar vurgulanacaktır.</p>
--	---

6. DİNİ MÛSİKİ

KREDİ	KONULAR	AÇIKLAMALAR
8	<ul style="list-style-type: none"> ❖ DİNİ MÛSİKİ TARİHÇESİ ✓ Mûsikinin Tanımı ✓ Dini Mûsikinin Tarihçesi ✓ Makam ve Usûl Kavramları ✓ Osmanlı ve Cumhuriyet Döneminde Yetişmiş Bazı Önemli Hafız Mûsikîşinaslar	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Genel olarak mûsikî, makam ve usûl kavramları, dinî mûsikinin tarihi gelişimi hakkında kısa bilgiler verilecektir.
8	<ul style="list-style-type: none"> ❖ SES EĞİTİMİ ✓ Ses ve Oluşumu ✓ Sesin Kullanım Tekniği ✓ Diyafram Çalışması ✓ Nefes Egzersizleri ✓ Ses Sağlığı ✓ Mikrofon vb. Ses Sistemlerinin Doğru ve Etkin Kullanımı	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ses aralıkları, sınırları ve potansiyeli, sesi ve ses organlarını tanıma, ses sağlığını koruma, diyafram nefesi ve doğru nefes alma, sesin günlük ve mesleki kullanımındaki önemi, sesi sınırları dâhilinde tüm genişliği ile kullanma vb. hususlarda kursiyerlerde farkındalık oluşturulacaktır. ✓ Sesin yönünü belirlemek ve düzgün duyulmasını sağlamak için dudakların şeklinin dikkate alınacağı tatbiki olarak işlenecek, enstrüman eşliğinde ses merdiveninde çalışma yaptırılacak, daha sonra enstrümansız olarak kursiyerlerin sesleri doğru ve düzgün bulmaları gözlemlenecektir. Bu noktada öncelikle natürel seslerle çalışma yapılacak, daha sonra basit makamları meydana getiren 4'lü ve 5'liler üzerinde çalışmalara devam edilerek, kursiyerlerin arızalı ve arızasız sesleri pratik olarak kavramaları sağlanacaktır. ✓ Öğretici tarafından Türk müziği enstrümanları/piyano aracılığıyla kursiyerlerin ses aralıkları ölçülerek kendilerine uygun ses tonları(akort) belirlenecektir. ✓ Diyafram egzersizleri uygulamalı olarak kursiyerlere öğretilecektir. ✓ Kursiyerlere geniş katılımlı programlar, imamlık- müezzinlik uygulamaları başta olmak üzere dini mûsikî formlarının icrasında mikrofonu doğru ve etkin kullanma becerisi kazandırılacaktır.
8	<ul style="list-style-type: none"> ❖ DİNİ MÛSİKİ FORMLARI ✓ Türk Din Mûsikisinde Formlar ve Genel Özellikler<ul style="list-style-type: none"> • Cami Mûsikisi Formu • Tekke Mûsikisi Formu	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dini musikinin temel formları ile ilgili teorik ve genel bilgiler verilecektir. ✓ Temel formların (ezan, sala, ilahi vb.) kursiyerler tarafından daha iyi kavranması için eğitim görevlisi tarafından örnek icralar sunulacaktır. ✓ Ezan, salâ, kâmet, ilahi, kaside, tevşih, naat vb. dini mûsikî formları üzerinden yapılacak uygulamalarla, öğrenilen makamların kursiyerlerde beceri haline gelmesi

	<ul style="list-style-type: none"> • Cami ve Tekke Mûsikisinde Ortak Kullanılan Formlar ✓ Cami Mûsikisi Formları • Ezan Formu • Salâ Formu • Kâmet ve Tesbihat Formu • Mevlit Formu • İlahi, Tevşih, Münâcaat ve Naat Formu 	<p>sağlanacaktır.</p> <p>✓ Formların uygulanmasında yaşanan yaygın hatalara dikkat çekilerek örnekler çerçevesinde doğru uygulama biçimlerine yer verilecektir.</p>
34	<ul style="list-style-type: none"> ❖ NOTA BİLGİSİ ✓ Nota İşaretleri ✓ Birlik ve İkilik Notalar ✓ Dörtlük, Sekizlik, Onaltılık ve Otuz ikilik Notalar ✓ Sus İşaretleri ✓ Solfej Okuma ✓ Bona ✓ Usul 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nota eğitiminde teorik bilgiler verildikten sonra cami musikisinde sıkça kullanılan ilahiler solfejiyle birlikte öğretilcektir. (Örnek: Uşşak: Rumda Acemde Aşık Olduğum, Bu Akl-I Fikriyle; Hicaz: Ah Nicedir Uyursun, Allahu Allah vb.) ✓ İlahiler aynı zamanda bona öğretim tekniği ile de gösterilecektir. ✓ Usul konusu dokuz zamanlı usullere kadar öğretilcektir.
86	<ul style="list-style-type: none"> ❖ DİNÎ MÛSİKİDE KULLANILAN TEMEL MAKAMLAR VE UYGULAMALARI ✓ Sabâ Makamı <ul style="list-style-type: none"> • Tanımı • Karakteristik Özellikleri • Uygulaması (Makamın Seyri) • Makamın Türevleri <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bestenigâr Makamı ▪ Çârgâh Makamı • Makamla İlgili Örnek İlahiler 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Her bir makamın uygulanması ezan, kamet, namaz kıraati, tesbihat ve aşr-ı şerif sırası takip edilerek yapılacaktır. ✓ Ezan okunacak makamın pratikte kavranmasını sağlayacak ilahiler ve Türk mûsikisinden farklı formlar icra edilerek makamın zihinde kalması sağlanacaktır. Ayrıca orta düzeyde ses alanına sahip her kursiyerin uygulayabileceği bir ses tonuyla okunmuş ezan örnekleri eğitim görevlisi tarafından uygulanacaktır. ✓ Ünite içerisinde yer alan sûreler dışında Fil-Nas arası sûreler üzerinde temel makamların uygulamaları yapılacaktır.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ağla Gözüm Ağla Gülmezem Gayrı ▪ Gel Seninle Gidelim Yürü Mevlaya ▪ Gelin Ey Âşıklar Gelin ▪ Yâ Rabbi Zâtın Hakkıçün ▪ Şefü'l-Halki Fi'l-Mahşer ▪ Ben Yürürem Yane Yane (Bestenigâr) ▪ Canan İlinin Güllerinin Bağı Göründü (Bestenigâr) ▪ Ben Dervişim Diyene (Çârgâh) • Ezan Uygulaması (Sabah Namazı) • Örnek Tilavet Uygulaması <ul style="list-style-type: none"> ▪ Fatıha Sûresi ve Zammı Sûre-A'la Sûresi ▪ Haşr Sûresi 21-24 ✓ Uşşak Makamı <ul style="list-style-type: none"> • Tanımı • Karakteristik Özellikleri • Uygulaması (Makamın Seyri) • Makamın Türevleri <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hüseyîni Makamı ▪ Bayâtî Makamı ▪ Neva Makamı • Makamla İlgili Örnek İlahiler <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bilmem Nideyim Allah Allah ▪ Ey Hüdadan Lutfu İhsan İsteyen ▪ Affet İsyanı Benim (Hüseyîni) ▪ Mecnuna Sordular (Bayâtî) ▪ Can Elllerinden Gelmişem (Neva) • Ezan Uygulaması (Öğle Namazı) • Örnek Tilavet Uygulaması <ul style="list-style-type: none"> ▪ Fatıha Sûresi ▪ Fâtır Sûresi 29-33 ✓ Rast Makamı 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Eğitim görevlisi tarafından programda belirlenen sûreler dışında da aynı makamla ilgili farklı sûreler üzerinde uygulamalar yapılarak makamın zihinde kalması sağlanacaktır. ✓ Temel makam öğretilirken türevleriyle ilgili geçkilere yönelik bilgilere yer verilecektir. ✓ Uygulaması gösterilen temel makamlardan beşer, türevlerinden ise en az üçer ilahi öğretilecektir. ✓ Her bir makamın özellikleri anlatıldıktan sonra makamla ilgili uygulamalar yapılacaktır. ✓ Dînî mûsikî makamların icrasında yaygın olarak yapılan hatalar üzerinde durulacaktır. ✓ Derslerin uygulamalı olarak işlenmesine özen gösterilecek, her kursiyere yeteri kadar uygulama imkânı verilecektir. ✓ Örnek ilahilerle ilgili solo-koro çalışmaları yapılarak makamla ilgili beceri kazandırılacaktır. ✓ Mevlid-i şerif klasik üslubumuzda uygulanan makamlar ile tanıtılacaktır. ✓ Mevlid formu; <ul style="list-style-type: none"> • Tevhid bahrinde Sabâ (Bestenigâr, Dügâh, Çârgâh), • Veladet bahrinde Rast (Nihavent, Sûzinak, Hicazkâr)
--	--

<ul style="list-style-type: none"> • Tanımı • Karakteristik Özellikleri • Uygulaması (Makamın Seyri) • Makamın Türevleri <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hicazkâr Makamı ▪ Sûzinak Makamı ▪ Mâhur Makamı • Makamla İlgili Örnek İlahiler <ul style="list-style-type: none"> ▪ On Sekiz Bin Âleme Server Olan Muhammed ▪ Erler Demine Destur Alalım ▪ Bir Nokta İdim (Hicazkâr) ▪ Aşkın İle Âşıklar (Sûzinak) ▪ Mahur Salat (Mâhur) • Ezan Uygulaması (İkindi Namazı) • Örnek Tilavet Uygulaması <ul style="list-style-type: none"> ▪ Fatıha Sûresi ▪ Nebe Sûresi 31-40 ✓ Segâh Makamı <ul style="list-style-type: none"> • Tanımı • Karakteristik Özellikleri • Uygulaması (Makamın Seyri) • Makamın Türevleri <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hüzzâm Makamı • Makamla İlgili Örnek İlahiler <ul style="list-style-type: none"> ▪ Segâh Tekbir/Salât-ı Ümmiye ▪ Şol Cennetin İrmakları ▪ Alma Tenden Canımı ▪ Yâ Sâhibe'l-Cemâli (Hüzzâm) ▪ Sevdim Seni Mabuduma (Hüzzâm) • Ezan Uygulaması (Akşam Namazı) • Örnek Tilavet Uygulaması <ul style="list-style-type: none"> ▪ Fatıha Sûresi ve Zammı Sûre-Tîn Sûresi 	<ul style="list-style-type: none"> • Merhaba bahrinde Hüseyini (Uşşak-Pencigâh) • Miraç ve münacat bahrinde Segâh-Hüzzâm makamlarıyla icra edilecektir. <p>✓ Öğretilen makam, türevleri ile birlikte öğretilecek ve başlanılan makam ile karar edilecektir. Örneğin rast makamı ile başlayan bir aşırda geçki olarak suzinak, nihavent, hicazkâr makamları uygulanıp rast makamı ile karar edilecektir.</p> <p>✓ Enderun Usûlü Terâvîh ve Cumhur Müezzinliği konusunda geleneksel olarak uygulanan tertipler öğretilecektir.</p> <p>✓ Dini Musikide Yaygın Olarak Kullanılan Diğer Makamlar başlığı altında yer alan örnek tilavet uygulamalarında belirlenen sûreler dışında kısa sûreler üzerinde de makam icraları yapılacaktır.</p>
--	---

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Haşr Sûresi 21-24 ✓ Hicaz Makamı<ul style="list-style-type: none"> • Tanımı • Karakteristik Özellikleri • Uygulaması (Makamın Seyri) • Makamın Türevleri<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hicaz Ailesi (Hicaz, Hümâyun, Uzzâl, Zirgüleli) ▪ Şehnaz • Makamla İlgili Örnek İlahiler<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mevlam Sana Ersem Diye ▪ Esselam Ey Ahmed-i Muhtar ▪ Ey Rahmeti Bol Padişah ▪ Gubâr-ı Pâyine Almam Cihanı Yâ Resulallah (Şehnaz) • Ezan Uygulaması (Yatsı Namazı) • Örnek Tilavet Uygulaması<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fatiha Sûresi ve Zammı Sûre-Duha Sûresi ▪ Bakara Sûresi 285 (Amenerresûlu) ✓ Dini Musikide Yaygın Olarak Kullanılan Diğer Makamlar<ul style="list-style-type: none"> • Acemaşîran Makamı<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tanımı ▪ Karakteristik Özellikleri ▪ Uygulaması (Makamın Seyri) ▪ Makamla İlgili Örnek İlahiler<ul style="list-style-type: none"> ○ Donandı Her Yer Kandiller İle ▪ Örnek Tilavet Uygulaması<ul style="list-style-type: none"> ○ Fatiha Sûresi ve Zammı Sûre-Fil Sûresi • Nihâvend Makamı<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tanımı ▪ Karakteristik Özellikleri	
---	--

- Uygulamasý (Makamın Seyri)
- Makamla İlgili Örnek İlahiler
  - Güzel Âşık Cevrimizi Çekemezsin Demedin Mi?
  - Bu Gece Yâri Gördüm
- Örnek Tilavet Uygulamasý
  - Fatiha Sûresi ve Zammı Sûre-İnşirah Sûresi
- Evç Makamı
  - Tanımı
  - Karakteristik Özellikleri
  - Uygulamasý (Makamın Seyri)
  - Makamla İlgili Örnek İlahiler
    - Taştı Rahmet Deryası
    - Mevlam Senin Âşıkların
  - Örnek Tilavet Uygulamasý
    - Fatiha Sûresi ve Zammı Sûre-Mâun Sûresi
- Nikrîz Makamı
  - Tanımı
  - Karakteristik Özellikleri
  - Uygulamasý (Makamın Seyri)
  - Makamla İlgili Örnek İlahiler
    - Hak Bir Gönül Verdi Bana
  - Örnek Tilavet Uygulamasý
    - Fatiha Sûresi ve Zammı Sûre-Kâfirun Sûresi
- ❖ Mevlid (Bahirlere Uygun Makamlar)
- ❖ Makamlar Arası Geçki
- ❖ Enderun Usûlü Terâvîh ve Cumhur

	Müezzinliği	
--	-------------	--

B. KUR'ÂN-I KERÎM MEÂLÎ

KREDİ	KONULAR	AÇIKLAMALAR
48	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Meâl Okuma İlkeleri ❖ Meâller ve Özellikleri ❖ Fatıha Sûresi'nin Meâli ❖ Bakara Sûresi 1-5. Ayetlerin Meâli ❖ Ayete'l-Kürsî'nin Meâli ❖ Haşr Sûresi'nin Son Dört Ayetinin Meâli ❖ Bakara Sûresi'nin Son İki Ayetinin Meâli ❖ Nebe'-Nâs Arası Sûrelerin Meâlleri ❖ Mülk Sûresi'nin Meâli ❖ Yâsîn Sûresi'nin Meâli ❖ Fetih Sûresi'nin Meâli ❖ Aşır-ı Kerîm'in Meâlleri 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kur'ân Meâli dersinde kursiyerlerin ezberledikleri sûrelerin sebep-i nüzûlîleriyle birlikte anlamlarını öğrenmeleri ve manaya uygun okumaları sağlanacak, bununla birlikte farklı meâllerden yararlanmaları teşvik edilecektir. ✓ Aşr-ı şerif olarak okunacak âyetlerin manasına vâkıf olmanın, Kur'ân-ı Kerim'i tilâvet ederken manasını bilerek okumanın okuyanın ve dinleyenlerin kalbinde daha fazla tesir bırakması için önemli olduğu kursiyerlere vurgulanacaktır. ✓ Ayetlerin meâlleri okunduktan sonra öğretici, okunan bölümü kursiyerlerin düşüncelerine açacak, onları düşünmeye, soru sormaya ve güncel değerler üretmeye yönelterek kursiyerlerin vaaz yapabilme becerilerini geliştirmeye katkı sağlayacaktır. ✓ Dersin kredisi göz önünde bulundurularak sunum, ev ödevi vb. eğitim öğretim yöntemlerinden yararlanılacak ve bu şekilde konuların tamamlanması sağlanacaktır.

C. İLMİHAL

KREDİ	KONULAR	AÇIKLAMALAR
24	<p>A. İTİKAD</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Din ve Dine Olan İhtiyaç ❖ İslam'da Mezhepler ❖ Dini Hükümlerin Kaynakları (Şeri' Deliller) ❖ İman<ul style="list-style-type: none"> • Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet • İman ile Amel Arasındaki Bağ • İmanın Sahih ve Makbul Olmasının Şartları • İman, Huzur ve Mutluluk • Tasdik ve İnkâr Bakımından İnsanlar • İman Esasları <p>B. İBADET</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ İbadet ❖ İslam ❖ Temizlik ❖ Abdest ❖ Teyemmüm ❖ Gusül ❖ Namaz ❖ Oruç ❖ Zekât ❖ Hac ❖ Kurban ❖ Yemin ❖ Adak ❖ Helal ve Haramlar ❖ Günahlar <p>C. AHLAK</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Ahlakın Önemi, Kaynağı ve Müeyyidesi ❖ Ahlaki Görevlerimiz	<ul style="list-style-type: none"> ✓ İlmihal alanında dersler güncel problemler ve sıkça sorulan sorular bağlamında işlenecektir. ✓ Program süresince kursiyerlerin İslam İlmihalini ders dışında baştan sona okumaları sağlanacaktır. Ölçme ve değerlendirmede söz konusu kaynak dikkate alınacaktır. ✓ İlmihal konularından kursiyerlerin ihtiyaç ve beklentileri göz önünde bulundurularak özellikle sınıf ortamında işlenmesi gereken hususlar öğretici tarafından belirlenecektir. ✓ Fıkıh kaynaklarından etkin biçimde yararlanabilme, ibadet ve benzeri konulardaki bilgileri temel kaynaklardan hareketle değerlendirebilme yeteneğinin geliştirilmesi hedeflenecektir. ✓ Kursiyerlere muhatapların dini ve manevi hayatlarında karşılaştıkları sorunlara çözüm bulmaya yönelik kaynaklardan yararlanma becerisi kazandırılacaktır. ✓ İbadet, muamelat ve ahval-ı şahsiyye gibi günlük dini hayatı doğrudan ilgilendiren konularda kursiyerlerin görev yaptıkları yerlerin dini, sosyo-kültürel özellikleri dikkate alınarak farklı mezheplerin görüşlerine atıflar yapılacaktır. Özellikle ibadet konularında Hanefi ve Şafii mezhepleri arasındaki görüş ve uygulama farklılıklarına değinilerek, İslam düşünce tarihindeki yorum farklılıklarının bir ayrılık değil zenginlik ve rahmet unsuru olduğu ilkesi üzerinde durulacaktır. ✓ Dersin kredisi göz önünde bulundurularak konuların anlatımında ayrıntıya girilmeyecek, sunum, ev ödevi vb. eğitim-öğretim yöntemlerinden yararlanılarak konuların tamamlanması sağlanacaktır. ✓ Konular işlenirken öğretici gözetiminde müzakere ve tartışmaya ihtiyaç duyulan meseleler üzerinde ayrıca durulacaktır. ✓ Ders işlenirken salt teorik bilgi öğretiminden ziyade bilginin anlamlandırılması

hedeflenecektir.

✓ Derste

- Sorularla İslam, DİB Yayınları
- “Temizlik ve Namaz”, Din İşleri Yüksek Kurulu FETVALAR, DİB Yayınları
- Seyahatte İbadet, DİB Yayınları
- Oruç Sıkça Sorulanlar, DİB Yayınları
- Zekât Sıkça Sorulanlar, DİB Yayınları
- Hac Sıkça Sorulanlar, DİB Yayınları
- Kurban Sıkça Sorulanlar, DİB Yayınları
- Lütfi Şentürk-Seyfettin Yazıcı, İslam İlmihali.

kitapları ana kaynak;

- Diyanet İlmihali, I-II.
  - Prof. Dr. Abdurrahman Candan, Muhtasar Şafii İlmihali.
- eserleri ise yardımcı kaynak olarak takip edilecektir.

D. HİTABET

KREDİ	KONULAR	AÇIKLAMALAR
48	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Hitabet ve Dinî Hitabet Kavramları ❖ Cami İçi Dinî Hitabet ❖ Hutbe<ul style="list-style-type: none"> ✓ Tanımı, Yeri ve Zamanı ✓ Hükümü ve Şartları ✓ Duaları ✓ Hazırlanması ✓ Sunumu ✓ Değerlendirilmesi ❖ Vaaz<ul style="list-style-type: none"> ✓ Tanımı, Yeri ve Zamanı ✓ Duaları ✓ Hazırlanması ✓ Sunumu ✓ Değerlendirilmesi ✓ Merasimler ve Gündemli Konuşmalar	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Teorik bilgiler ilk haftalarda ilgi çekici hale getirilerek anlatıldıktan sonra, kursiyerlerin hitabet örneklerini sunabilmeleri için bir program yapılacak, dersler sunulan (hutbe, vaaz vs.) hitabet örnekleri çerçevesinde işlenecektir. ✓ Her kursiyer, nikâh, düğün, cenaze, hatim, mübarek gün ve geceler gibi merasimlerin gündemine uygun dualar ve bu merasimlerde 10-15 dakikayı geçmeyen konuşmalar hazırlayacak ve bu konuşmaları irticalen yapma becerisi kazanacaktır. Ayrıca şehit cenazesi, doğal afet vb. özellik arz eden durumlarda icra edilecek merasimlerde din görevlisinin göz önünde bulundurması gereken ilkelere vurgu yapılacaktır.